

กติกาสากลและอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

ในปัจจุบัน กติกาสากล อนุสัญญาและมาตรการระหว่างประเทศหลายฉบับได้ถูกนำมาใช้และกำลังจะนำมาใช้เป็นเงื่อนไขทั้งทางด้านการค้าและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ ได้แก่

• มาตรการที่มีใช้ภายใต้องค์การการค้าโลก

มาตรการที่มีใช้ภายใต้ (Non-Tariff Measures, NTMs) เป็นมาตรการภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization, WTO)⁶ ในรายละเอียดแม้ว่า WTO จะไม่ได้มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง แต่ได้กำหนด มาตรการทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าและบริการของประเทศสมาชิก WTO ต้องสอดคล้องกับหลักการของการค้าพหุภาคี คือ ประเทศสมาชิกต้องยึดหลักการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน (Non-discrimination Principle) ระหว่างประเทศสมาชิกหนึ่งกับคนในชาติ (National Treatment) และกับประเทศสมาชิกอื่นๆ (Most Favored Nation Treatment) ความตกลงภายใต้การกำกับดูแลของ WTO บางประเด็นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการค้าที่สำคัญ เช่น

1) ความตกลงเกี่ยวกับการกีดกันการค้าด้านเทคนิค (Agreement on Technical Barriers to Trade, TBT) ระบุว่ามาตรการปกป้องทางสิ่งแวดล้อมสามารถใช้ได้ หากสอดคล้องกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่ง TBT เป็นกฎระเบียบทางเทคนิคที่ครอบคลุมถึงคุณลักษณะเฉพาะและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ กระบวนการ วิธี และกรรมวิธีการผลิตที่ผลต่อคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ การใช้สัญลักษณ์ และการบรรจุหีบห่อ เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ พืช สิ่งแวดล้อม

2) ความตกลงด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights, TRIPS) ระบุว่าประเทศสมาชิกอาจปฏิเสธการให้สิทธิบัตรสำหรับการคิดค้นหากเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม

3) ความตกลงด้านเกษตร (Agreement on Agricultural) ระบุว่ามาตรการอุดหนุนภายในประเทศที่ส่งผลบิดเบือนการค้าสามารถอนุญาตให้ใช้ได้ ซึ่งรวมถึงการอุดหนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปกป้องด้านสิ่งแวดล้อม

4) ข้อตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขาภิบาลและสุขภาพอนามัยของพืช (Agreement on Sanitary and Phytosanitary, SPS) เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยของคน พืช

และสัตว์ ซึ่งประเทศคู่ค้าใช้มาตรการนี้ในการกีดกันทางการค้าสินค้าอาหารประเภทปศุสัตว์ ประมงและพืชผัก ผลไม้ ของประเทศไทย โดยอ้างการตรวจพบเชื้อโรค ไร่องแมลง และอื่นๆ

- **อนุสัญญาสตอกโฮล์ม**

อนุสัญญาสตอกโฮล์ม (Stockholm Convention) ว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนานมีจุดประสงค์เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (persistent organic pollutants, POPs) จำนวน 12 ชนิด มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2547 โดยประเทศไทยให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2548 อนุสัญญาสตอกโฮล์มจะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ทำการผลิตและนำเข้า-ส่งออกสารเคมีในกลุ่มดังกล่าว สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาร POPs ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมนำเข้าสารเคมี ทำให้ภาคอุตสาหกรรมจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการจัดการเก็บสินค้าและดูแลจัดการของเสียที่เกิดจากสาร POPs และการจัดการสารเคมีทดแทนซึ่งเป็นการเพิ่มภาระและต้นทุนในการผลิต แต่ทั้งนี้จะทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีภาพพจน์ที่ดีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการประกอบกิจการที่ห่วงใยต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

- **อนุสัญญารอตเตอร์ดัม**

อนุสัญญารอตเตอร์ดัม (Rotterdam Convention) : ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชบางชนิดในการค้าระหว่างประเทศมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากสารเคมี โดยเน้นการดำเนินงานโดยภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาคอุตสาหกรรม กล่าวคือจะได้รับข้อมูลและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีต่างๆ อย่างถูกต้อง และได้รับการส่งเสริมการใช้สารเคมีที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ในการเข้าร่วมและดำเนินการตามพันธกรณีในอนุสัญญาฉบับนี้ จะส่งผลดีต่อประเทศไทยในลักษณะของความปลอดภัยจากการได้ข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจในการนำเข้าส่งออก สารเคมีอันตราย และป้องกันการลักลอบนำสารเคมีอันตรายเข้ามาในประเทศจากระบบการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแจ้งข้อมูลการส่งออกระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อประชาชนในการป้องกันความเสี่ยงจากสารเคมีอันตราย

- **อนุสัญญาเวียนนาและพิธีสารมอนทรีออล**

อนุสัญญาเวียนนาและพิธีสารมอนทรีออล (Vienna Convention & Montreal Protocol) ถือเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่มุ่งมั่นในการพิทักษ์โอโซนและเป็นเครื่องมือทางกฎหมายข้อแรกที่เป็นรูปแบบของการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน สำหรับพิธีสารมอนทรีออล เป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาเวียนนา ซึ่งมีผลบังคับใช้ต่อประเทศไทยเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2532 ทั้งนี้ผลของพิธีสารในชั้นต้นสารเคมีที่ถูกควบคุมคือ สารซีเอฟซีรวม 5 ชนิด และสารฮาโลน 3 ชนิด รวมควบคุมทั้งสิ้น 8 ชนิด ซึ่งสารเหล่านี้มีใช้ในอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น สารทำความเย็นในตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ใช้เป็นก๊าซสำหรับเป่าโฟม และเป็นฉนวนในโฟม รวมทั้งเป็นตัวทำลายในความสะอาดล้างคราบไขมันสิ่งสกปรกในชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ส่วนสารฮาโลนใช้เป็นสารดับเพลิงในอุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย

การอนุวัติตามอนุสัญญาเวียนนาและพิธีสารมอนทรีออลในประเทศไทยนั้นจะมีผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมที่มีการใช้ นำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์ที่มีการบรรจุหรือใช้สารทำลายชั้นบรรยากาศเนื่องจากถูกจำกัดการใช้สารดังกล่าวนั่นเอง ได้แก่ อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงระบบปรับอากาศรถยนต์ สถานบริการรถยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตตู้แช่ / ตู้น้ำเย็น เป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีการใช้สารทำลายชั้นโอโซนในกระบวนการผลิต คือ CFC-11 เป็นตัวเป่าโฟม สำหรับการผลิตโฟมฉนวนกันความร้อน ผงนึ่งตู้เย็น และ CFC-12 ในส่วนของสารทำความเย็น ซึ่งมีส่วนในการทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน เป็นต้น อย่างไรก็ตามการอนุวัติจะมีผลต่อภาคอุตสาหกรรมเช่นกัน กล่าวคือ ช่วยป้องกันการขาดแคลนสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนโดยสามารถนำเข้าจากต่างประเทศได้ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ป้องกันมิให้สินค้าส่งออกของประเทศไทยที่ยังคงบรรจุหรือผลิตด้วยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน ถูกกีดกัน และสำหรับอุตสาหกรรมที่ต้องเลิกใช้สารทำลายชั้นโอโซน ได้แก่ อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศรถยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตตู้เย็น ตู้แช่ อุตสาหกรรมการผลิตโฟม สามารถขอรับความช่วยเหลือทางเทคนิคและทางการเงินจากกองทุนพหุภาคีเพื่อการอนุวัติพิธีสารมอนทรีออล ซึ่งมีอยู่หลายแนวทางด้วยกัน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร ตลอดจนเครื่องมือ / อุปกรณ์ที่ใช้สารทำลายชั้นโอโซนเป็นเทคโนโลยีทดแทนที่ไม่ทำลายชั้นโอโซน อีกทั้งการกำหนดโควตาควบคุมการนำเข้าสารทำลายชั้นโอโซนชนิดต่างๆ ให้เป็นตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพิธีสาร รวมถึงการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องการอนุรักษ์และฟื้นฟูชั้นบรรยากาศสู่สาธารณชนผ่านสื่อต่างๆ

- **อนุสัญญาบาเซล**

อนุสัญญาบาเซล (Basel Convention): ว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและกำจัด สืบเนื่องจากปัญหาการลักลอบนำของเสียอันตรายไปทิ้งหรือกำจัดทำลายในประเทศ

ด้อยพัฒนา ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทำให้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติร่วมกับผู้แทนจาก ทั่วประเทศสมาชิกได้จัดทำอนุสัญญาบาเซล ประเทศไทยให้สัตยาบันเป็นภาคีสมาชิก เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2540 และอนุสัญญามีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2541 ข้อตกลงภายใต้อนุสัญญาจะควบคุมตั้งแต่ก่อนนำเข้า ส่งออก และนำผ่านของเสียอันตรายไปยังประเทศอื่นโดยจะต้องแจ้งรายละเอียด และขออนุญาตตามขั้นตอนจากหน่วยงานผู้มีอำนาจ (Competent Authority) ของประเทศที่เกี่ยวข้องก่อน เมื่อได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้ การขนส่งต้องบรรจุหีบห่อ และติดป้ายด้วยวิธีการที่กำหนดตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งมีการประกันภัยและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในกรณีที่เกิดความเสียหายหรือเกิดอุบัติเหตุ หรือต้องนำกลับประเทศผู้ส่งออกกรณีไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ อนุสัญญาบาเซลมิได้เป็นเพียงมาตรการด้านกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือและกลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการจัดการของเสียอันตรายของประเทศภาคีสมาชิกให้อยู่ในระดับสากล และควบคุมการค้าขายกากของเสียอันตรายให้เป็นระบบมากขึ้น และช่วยลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมจากของเสียอันตราย

● อนุสัญญาอาร์ฮัส

ทำเนียบการปลดปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม (Pollutant Release and Transfer Registers, PRTRs) (สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ,2546 อ้างโดย สศช. ,2546) เป็นมาตรการหนึ่งใน Agenda 21 กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการทำเนียบหรือทะเบียนการปลดปล่อยสารเคมีและสารมลพิษที่เป็นอันตรายสู่สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงแนวทางในการจัดการ ทำทะเบียนข้อมูลการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดเพื่อนำไปบำบัดหรือกำจัดทิ้ง การจัดทำทำเนียบข้อมูล PRTRs ในแต่ละประเทศมักแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ เจือปน บริบททางสังคม วัตถุประสงค์ทางด้านสิ่งแวดล้อมและการให้ลำดับความสำคัญ ระบบนี้ เน้นการดำเนินการในระดับประเทศ ซึ่งในแต่ละประเทศอาจมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป เช่น มีจุดมุ่งหมายเน้นเรื่องสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน หรือเน้นไปที่การติดตามความก้าวหน้าโครงการด้านสิ่งแวดล้อมบางโครงการ เมื่อมีจุดมุ่งหมายต่างกันการออกแบบตัวระบบก็จะ ต่างกันไปด้วย แต่โดยทั่วไปแล้วทำเนียบการปลดปล่อยมลพิษจะมีลักษณะและกรอบการรายงาน คือ เป็นการรายงานการใช้สารเคมีแต่ละชนิด โรงงานอุตสาหกรรมแต่ละแห่งเป็นผู้รายงาน โดยเปิดเผยตัวเลขปริมาณการปลดปล่อยและขนย้ายทั้งหมด รายงานสารเคมีและมลพิษที่ออกสู่อากาศ น้ำ ดิน การรายงานต้องทำอย่างสม่ำเสมอ จัดทำเป็นฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ พร้อมเผยแพร่สู่สาธารณะ ต้องจำกัดข้อมูลที่ปกปิดเฉพาะความลับทางการค้าเท่านั้น ทั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการผลิตที่สะอาดขึ้น หากประเทศไทยได้ดำเนินการตามหลักการของอนุสัญญา อาร์ฮัส กรมควบคุมมลพิษจะเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายขึ้นเพื่อควบคุมการรายงานข้อมูล

การปลดปล่อยมลพิษของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ภาคอุตสาหกรรมต้องเตรียมความพร้อมในการรายงาน และเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปลดปล่อยมลพิษของสถานประกอบการของตน

- **หลักการปฏิบัติระหว่างประเทศในการจำหน่ายและใช้ยาฆ่าแมลง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545)**

หลักการปฏิบัติระหว่างประเทศในการจำหน่ายและใช้ยาฆ่าแมลง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) (FAO International Code of Conduct on the Distribution & Use of Pesticides, revised 2002) เป็นแนวทางการปฏิบัติโดยสมัครใจครั้งแรกในการส่งเสริมความปลอดภัยของอาหาร และยังเป็นการป้องกันสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมด้วย โดยได้มีการประกาศใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2528 โดยในที่ประชุมองค์การอาหารและเกษตรกรรมแห่งสหประชาชาติ หรือFAO ซึ่งต่อมาได้เป็นมาตรฐานในการจัดการยาฆ่าแมลงที่ทั่วโลกยอมรับ ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติ โดยสาระสำคัญและโครงสร้างของแนวทางการปฏิบัติทั้ง 12 มาตรา นั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. วัตถุประสงค์ของแนวทางการปฏิบัติ
2. ขอบเขตและคำจำกัดความ
3. แนวทางในการจัดการยาฆ่าแมลงของอุตสาหกรรม ภาครัฐ และองค์การระหว่างประเทศ
4. การดำเนินการทดสอบยาฆ่าแมลง
5. แนวทางในการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
6. ข้อกำหนดและความต้องการด้านเทคนิค
7. การจัดหาและการใช้ยาฆ่าแมลง
8. การจำหน่ายและการค้ายาฆ่าแมลง
9. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างอุตสาหกรรม รัฐบาล และองค์การระหว่างประเทศ
10. การติดตาม การบรรจุ การเก็บรักษา และการกำจัดยาฆ่าแมลง
11. การควบคุมการโฆษณาฆ่าแมลงโดยรัฐบาล และสิ่งที่อุตสาหกรรมควรปฏิบัติในการโฆษณา
12. การติดตามและตรวจสอบแนวทางการปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมครั้งที่ 123 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2545 สภาองค์การอาหารและเกษตรกรรมแห่งสหประชาชาติรับรองหลักการปฏิบัติระหว่างประเทศในการจำหน่ายและใช้ยาฆ่าแมลง ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 ปัจจุบันยังไม่มีกรอบปฏิบัติตามหลักการนี้แต่ประเทศไทยพร้อมที่จะให้สัตยาบันและพร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการ

กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดการยาฆ่าแมลงของอุตสาหกรรม ภาคอุตสาหกรรมจะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่เกี่ยวกับยาฆ่าแมลงที่ประเทศกำหนดขึ้น จึงควรต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของแนวทางปฏิบัติทั้ง 12 มาตรา ไว้ล่วงหน้าจะได้รับมือได้ทันที่ เช่น การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการให้ข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้บริโภค

- **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพิธีสารเกียวโต**

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) และพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) เป็นอนุสัญญาที่เกิดจากความพยายามของประชาคมโลกในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่เชื่อว่ามีสาเหตุมาจากภาวะเรือนกระจก อันเนื่องมาจากการสะสมตัวของก๊าซบางประเภทในชั้นบรรยากาศ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในฐานะประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2537 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2538 ซึ่งบทบาทของประเทศไทย คือ

(1) ร่วมรับผิดชอบในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยใช้นโยบายที่ไม่มีผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ไม่มีพันธกรณีในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

(2) จัดทำรายงานแห่งชาติ (National Communication) เสนอต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญา ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงให้ประเทศภาคีต่างๆ ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประเทศไทยกับประชาคมโลก

ในส่วนของพิธีสารเกียวโต ในฐานะภาคีสมาชิกในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาไม่มีพันธกรณีใดๆ ยกเว้นมาตรา 10 ซึ่งกำหนดให้ทุกภาคีร่วมรับผิดชอบดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามขีดความสามารถและสถานการณ์ของแต่ละประเทศด้วยความสมัครใจ และมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด แต่ไม่มีพันธกรณีที่จะต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในช่วงพันธกรณีแรก พ.ศ. 2551-2555 เหมือนกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกรอบขั้ อดกลางทั้งในระดับนานาชาติและแผนการดำเนินงานภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนั้น อาจจำเป็นต้องมีการลงทุนและต้นทุนการดำเนินการสูง นอกจากนั้นยังอาจส่งผลถึงศักยภาพในการแข่งขัน การจ้างงาน รวมถึง

ประเด็นการค้าและสิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้นสิ่งที่ท้าทายสำหรับภาคธุรกิจในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น ประกอบด้วยประเด็นหลักดังต่อไปนี้

- การลงทุนและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เช่น การจัดหาแหล่งพลังงานทดแทนหรือพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นต้น
- ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจบนหลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบูรณาการมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าสู่กระบวนการทางธุรกิจ
- **อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ**

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity, CBD) เป็นข้อตกลงเพื่อให้ประเทศต่างๆ ยอมรับวิธีการที่จะอนุรักษ์ความหลากหลายชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตเพื่อให้เกิดการแบ่งปันผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันจากการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- **ระเบียบว่าด้วยเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ ระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารที่เป็นอันตรายบางประเภทในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์**

ระเบียบว่าด้วยเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment, WEEE) เป็นระเบียบของสหภาพยุโรป เกี่ยวกับการจัดการและกำจัดขยะจากซากอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นภัยต่อสังคมน้อยที่สุด โดยในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 กำหนดให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปดำเนินการเก็บและนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งระเบียบนี้จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศ เนื่องจากประเทศไทยส่งออกสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ประมาณ 7-8 แสนล้านบาท ต่อปี ตัวอย่างเช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อป้องกันวงจรไฟฟ้า เครื่องเปลี่ยนไฟฟ้าชนิดอยู่คงที่ (power supply) เต้าอบไมโครเวฟ เครื่องรับโทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม และหม้อหุงข้าวไฟฟ้า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของประเทศ

ผู้ประกอบการอาจได้รับผลกระทบจากระเบียบดังกล่าว เช่น ผู้นำเข้าในยุโรปอาจจะผลักดันราคาใช้จ่ายที่ตนเองรับผิดชอบในด้านระบบการจัดการซากผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยได้แก่ การเก็บรวบรวมแบบคัดแยก การบำบัดซาก การนำกลับคืนสภาพ การนำไปใช้หรือ

แปรรูปใช้ประโยชน์ใหม่ และการกำจัดซาก นอกจากนี้ผู้นำเข้าในยุโรปอาจปฏิเสธที่จะสั่งซื้อและรับเงิน
ค่าใช้จ่ายในการจัดการซากจากผู้ส่งออกของประเทศ หากพบว่าผลิตภัณฑ์ของไทยยากต่อการถอดแยก
และทำให้อัตราการคืนสภาพและอัตราการนำวัสดุ/สาร/ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลใน
ประเทศ EU นั้นๆ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยเหตุผลดังกล่าวภาคอุตสาหกรรมไทยจึงต้อง
เตรียมพร้อมที่จะรับมือกับระเบียบ WEEE ประเทศที่เป็นสมาชิกระเบียบ WEEE ได้ถูกกำหนดให้ต้องนำ
ระเบียบดังกล่าวมาออกเป็นระเบียบภายในรับรอง (Transposition) ภายในวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2547
ซึ่งประเทศไทยได้เนินการแล้ว

สำหรับระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารที่เป็นอันตรายบางประเภทในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า
และอิเล็กทรอนิกส์ (The Restriction of the Use of Certain Hazardous Substances in Electrical and
Electronic Equipment, RoHS) สหภาพยุโรปได้มีการกำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องออกกฎหมายห้าม
ใช้สารที่เป็นอันตราย 6 ประเภท ซึ่งประกอบด้วยสารโลหะหนัก 4 ประเภทและสาร Brominated flame
retardants 2 ประเภท ในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ที่วางจำหน่ายในตลาดหลังวันที่ 1 กรกฎาคม
พ.ศ.2549 ซึ่งสารอันตรายดังกล่าว ได้แก่ (1) ตะกั่ว (2) ปรอท (3) แคดเมียม (4) โครเมียมเฮกซะวาเลนต์
(hexavalent chromium) (5) โพลีโบรมิเนตเต็ด ไบฟีนิล (polybrominated biphenyls, PBB) และ (6) โพลี
โบรมิเนตเต็ด ไดฟีนิลอีเทอร์ (polybrominated diphenyl ethers, PBDE) ทั้งนี้ระเบียบดังกล่าวจะส่งผล
กระทบ โดยอ้อมต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
ไทยสู่ตลาดโลก